

21/21
1784 6

ORDINIS IVRIDICI

IN

ACADEMIA VITEBERGENSI

H. T. PRO-DECANVS

D. GEORGIVS STEPHANVS

W I E S A N D

PROFESSOR DIGESTI INFORTIATI ET NOVI ORDINARIVS

CVRIAE PROVINCIALIS CONSISTORII ELECTORALIS

SCABINATVS ET FACVLTATIS IVRIDICAE

ASSESSOR

LECTORI BENEVOLO

SALVTEM.

ORDINIS IURIDICI

IN

ACADEMIA VITTEBERGENSI

M. T. PRO-DECANVS

D. GEORGIUS STEPHANVS

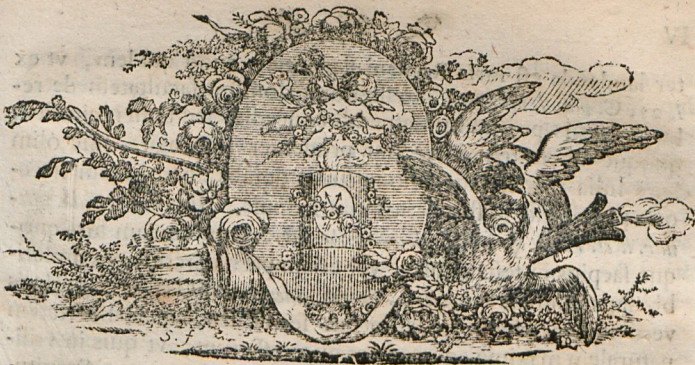
W. I. E. S. A. N. D.

PROFESSOR DIGESTI INORTALI ET NOVI ORDINARIVS

CURIAE PROVINCIALIS CONSISTORII PLECTORIS

SCABINATVS ET FACULTATIS IURIS

LECTORI PNEVOLO

Habet dominium varia commoda, quae et iucunda sunt, et fructuosa. Iucundum est in rebus administrandis et fruendis suo uti arbitrio et naturalem libertatem sic ostendere, ut ubiuis dominum facile agnoscas. Vitale vero est omnes, quos vel natura producit, vel instituta ciuilia et pactiones tribuunt, fructus ita, uti vitae necessitas et commoditas postulat, percipere. Sed hic diligenter erit cauendum, ne quis domino vel vagam in rebus suis grassandi licentiam permittat, vel e contrario eius iura odiosis restrictionibus nimis minuat. Ipsa salus publica hanc legem imperat omnibus, ut bonis suis, uti societati humanae expedit, utantur. Improbanda igitur erit turpis audacia, quae communi utilitati parum amica, dominio in aliorum perniciem abutitur. Si vero cancellis nimis angustis ius proprietarii circumscribis, omnem propemodum fructum domini eidem adimis. Quae cum ita sint, vehementer

ter laudanda est iuris Romani sapientia, quod quidem, vt ex l. 21. C. *mand. vel contr.* intelligitur, domino facultatem de rebus propriis pro lubitu statuendi concedit, sed tamen eiusdem quoque libertatem interdum prudenter restringit. Sic olim lege Iulia marito alienatione fundi dotalis interdictum haecque prohibitio postea latius fuit extensa. *Proem. l. quib. alienar. li. et. l. vn. §. 15. C. de rei vxor. act.* Dominorum iura quoque saepius in testamentis, vel etiam pactis arctius circumferibi, satis constat. *L. ult. C. de reb. alien. non alienand.* Inprimis vero huc pertinent praediorum seruitutes, quae libertatem naturalem maxime coercent et quae efficiunt, vt quis in vtilitatem vicini, aliquid pati, vel non facere teneatur. Seruitutes in faciendo consistere non posse, ideo credidere veteres, quia seruire et facere inter se essent contraria. *L. 15. D. de seruitut.* Cum vero praedia, si naturam spectas, a seruitute sint libera, nemo sibi in fundo alieno, nisi dominus expresse, vel saltem tacite consenserit, seruitutem arrogare debet. *L. 2. D. de aq. et aq. plu. arc. l. 4. C. de seruitut. et aq.* Occurrit tamen in iure ciuili seruitus necessaria, de qua in praesenti, opportuna scribendi occasione oblata, breuiter sum expositurus.

Ea seruitus est necessaria, quae ex necessitate constituitur. Haec vero necessitas tunc obtingit, si vel lis aliter finiri non possit, vel, si quis alias nullum prorsus ex re sua capere queat commodum. Non igitur hic respicimus ad eum, qui seruitutis onus subit, quasi ea seruitus sit necessaria, ad quam patientiam quis obstringitur. Etenim seruitus semel recte constituta, licet non a causa necessaria fuerit orta, sed fortasse vtilitatis maioris causa, libera paciscentium voluntate introducta, necessitatem iuris continet. Si quis igitur in hoc sensu seruitutem necessariam sumeret, omne discrimen inter seruitutem necessariam et voluntariam tolleret. Si communem regulam consideras, statuendum omnino est, seruitutem consensum domini
prae-

praedii seruientis ideo exigere, quia ei inuito libertas naturalis non est eripienda. Prouoco hic ad auctoritatem Ulpiani, qui in l. 13. §. 1. D. *commun. praed.* hanc sententiam tradit: *si confiet, in tuo agro lapidicinas esse, inuito te, nec privato, nec publico nomine, quisquam lapidem caedere potest, cui id faciendi ius non est, nisi talis consuetudo in illis lapidicinis consistat, ut, si quis uoluerit ex his caedere, non aliter hoc faciat, nisi prius solitum solatium pro hoc domino praestet: ita tamen lapides caedere debet, postquam satisfaciat domino, ut neque usus necessarii lapidis intercludatur, neque commoditas rei domino adimatur.* Est vero origo seruitutis necessariae ex fontibus aequitatis naturalis deriuanda. Homo homini nascitur, nec quis tantum propria commoda curare, aliena uero negligere debet. Quodsi igitur rebus tuis aliter frui nequeas, quam si alter aliquid incommodi sine suo damno sustineat, ipsa aequitas postulat, ut quis hocce incommodum, unde alteri insigne commodum nascitur, subeat. Ita dudum philosophati fuere celebres duumiri, Grotius *de iur. bell. et. pac. Libr. 2. cap. 2, 11.* et Pufendorsius *de iur. natur. et gent. Libr. 2. cap. 6. §. 8.* Ipsa igitur utilitas publica, ad quam optimus quisque suas actiones dirigere solet, a regula antea proposita interdum recedere iubet. Sed iam diuersa seruitutis necessariae genera propius contemplemur. Ac primo quidem hic in mentem ueniunt iudicia diuisoria, in quibus iudici permissum est vni proprietatem, alteri uero usumfructum adiudicare. L. 6. §. 1. D. *de usufr.* L. 22. §. 3. D. *famil. ercisc.* Hoc ius inde est repetendum, quod alio modo difficiles et intricatae lites commodius finiri et dirimi nequeant. Sed, id in aliis iudiciis haud obtinere, recte obseruauit Noodtius in *Commentar. ad Tit. D. commun. praedior.* Confer eundem *de usufruct. Libr. 2. cap. 3.* Scilicet iudicis potestas non est tam ampla, ut alicui inuito ius suum auferre ei que onus molestum, nisi leges ei hanc facultatem diferte concedant, imponere queat. Per sententiam iudicis

cis non debere seruitutem constitui, sed, quae est, declarari, Ulpianus in *l. 8. §. 4. D. si seruit. vindic.* perspicue praecipit. Deinde huc iure Romano referendum est ius itineris et viae ad sepulcra in alieno praedio sita. Venditores plerumque in praediis venditis iter ad sepulcra, quae ibi habuere, in contractu venditionis, vel in pacto adiecto, reseruare sibi fuerunt soliti. Ita Pomponius in *l. 5. D. de sepulcr. violat: utimur eo iure, ut dominis fundorum, in quibus sepulcra fecerint, etiam post venditos fundos, adeundorum sepulcrorum sit ius.* Legibus namque praediorum vendendorum cauetur, ut ad sepulcra, quae in fundis sunt, iter eius, aditus, ambitus faciendi ius sit. Locus religiosus quidem commercio humano erat exemptus et ad emptorem non transibat. *L. 72. §. 1. D. de contrah. emt.* Sed aliud dicendum est de itinere ad sepulcrum, quod sibi quis in fundo alieno asserere non potuisset, nisi legibus hoc fuisset concessum. Averanius interpretat. iur. *Libr. 1. cap. 30.* putat, olim duntaxat iter, non vero actum ad sepulcra fuisse constitutum. Nec me fugit, eum morem apud Romanos obtinuisse, ut funera lecticis et sandapilis esserentur hocque officium dominis a seruis manumissis, vel etiam a proximis heredibus praestaretur, uti copiosius monstrauit Kirchmannus *de funerib. Romanor. Libr. 2. cap. 8. seq.* Sed, cum via latius pateat itinere eademque sit pompae funebri excipienda longe aptior, non est dubium, quin etiam interdum via ad hunc finem commodius obtinendum, fuerit constituta. Fauiore vero religionis iter necessario ad sepulcra erant praestandum. Dabatur olim remedium extraordinarium ad istud impetrandum, atque iudex dominum praedii vi compellere poterat, ut illud pro iusto pretio permitteret, modo locum satis opportunum eligeret. Iuuat hic proponere sententiam Ulpiani, quae in *prooem. l. 12. D. de religios. et sumtib. funer.* his verbis exhibetur: *si quis sepulcrum habeat, viam autem ad sepulcrum non habeat et a vicino ire prohibeatur, Imperator Antoninus cum patre rescripsit,*

rescriptis, iter ad sepulcrum peti precario et concedi solere: ut, quotiens non debetur, impetretur ab eo, qui fundum adiunctum habeat, non tamen hoc rescriptum, quod impetrandi dat facultatem, etiam actionem civilem inducit, sed extra ordinem interpelletur. Praeses etiam compellere debet, iusto pretio iter ei praestari, ita tamen, ut iudex etiam de opportunitate loci prospiciat, ne vicinus magnum patiatur detrimentum. Adeatur quoque Schultingius ad Pauli sentent. recept. Libr. 1. Tit. 21, 7. in iurisprud. Ante-Iustinian. p. 263. seq. Sed haec feruitutis necessariae species hodie, cum cadauera defunctorum in coemeteriis humentur, haud amplius obtinet. Itaque sine vlla mora ad aliam feruitutem, quam ipsa necessitas inuitis vicinis imponit, progredior, cuius quidem sedes est in l. 14. §. 1. D. quemadmodum feruitut. amitt. vbi Iauolenus haec habet: cum via publica vel fluminis impetu, vel ruina amissa est, vicinus proximus viam praestare debet. Iureconsultus hic eam proponit speciem, vbi casu fortuito via publica, qua quis antea est vsus et qua necessario indiget, fuit sublata, veluti, si vi fluminis ablata, vel ab ipso flumine, quod alueum mutauit, occupata, vel terrae motu, chasmate aut alio modo fuerit peremta. Licet vero tantum casus fortuiti, qui sine dolo et culpa eius, qui via antea vsus est, accidit, mentionem faciat: haec tamen lex ob exemptionem, quae ex ea elucet, aequitatem, adeo placet interpretibus, ut eandem ad omnia praedia, ad quae non aliter quam per fundos vicinos patet aditus, applicare soleant. His quoque se aggregauit Voetius, qui in Commentar. ad Pandect. Libr. 8. Tit. 3. §. 4. statuit, hodie, cum necessitas postulet, impetrato extra ordinem iudicis officio, vicinum cogi posse, ut, iusto pretio accepto, vel ius viae plenum constituat, vel saltem viam precario concedat. Ut vero hanc sententiam magis confirmet, prouocat ad l. 41. prooem. D. de feruitut. praed. urban. porro ad l. 22. §. 3. D. famil. erisc. et ad l. 44. §. vlt. D. de legat. 1. Sed omnes haec leges Voetio parum profunt, cum duae posterio-

stiores ad causam nihil faciant, *l. 41. D. de seruitut. praed. urb.*
 vero praesumpta testatoris voluntate nitatur. Praesumitur testa-
 tor voluisse, vt res, quae ad heredem venit, eidem vsu,
 quem ipse testator percepit, praestet. Sed nihilo fecius hodie
 Iauoleni sententia ob communem vtilitatem, in foro est recepta,
 id quod viri pragmatici, Struuius in *Exercitat. ad Pandect. Libr.*
4. Tit. 4. §. 29. Mencke in *System. iur. ciuil. secundum Pandect.*
Libr. 8. Tit. 1. §. 3. Berger in *Oeconom. iur. Libr. 2. Tit. 3. §. 5,*
7 et Leyserus *Specim. 468. Meditat. 25.* satis confirmant simul-
 que Iureconsultos Lipsienses, Vitembergenses et Helmstadien-
 ses eandem in iudicando fuisse secutos, testantur. Vicinus
 vero tunc, si quis praedium habeat ita circumdatum et circum-
 clusum, vt ad illud, non nisi per fundos vicinorum accedere
 possit, iter, actum vel viam concedere debet. Exigitur tunc
 vera necessitas, cum sola commoditas, fortassis, cum via per
 fundum vicini est breuior magisque plana et iucunda, ad onus
 seruitutis vicino inuito imponendum, haud sufficiat. Si alia
 quidem via suppetat, ea vero non nisi cum periculo et non,
 nisi cum summa difficultate, transiri possit, omnino causa hu-
 ius seruitutis constituendae adest satis idonea. Iudex vero im-
 ploratus hanc seruitutem constituit et vicino, vt iter, vel viam
 per sua praedia alteri permittat, iniungit. Potest simul locus,
 vbi haec seruitus est exercenda, a iudice assignari. *L. 1. §. 1.*
et 3. D. de seruitut. praedior. rusticor. et, vt hoc fiat, omnino
suadendum, quia sic lites alias facile oriturae cauebuntur.
Consule Schilteri Exercit. ad Pandect. 18, 28. Cui seruitus est
 simpliciter concessa, is quidem, vt Cuiacius ad *l. 9. D. de ser-*
uitut. monuit, habet electionem, per quam partem fundi ire
 velit. Sed lex modo adducta perspicue praecipit, eum iure
 suo vti debere humaniter et ita, vt fundus seruiciens quam mi-
 nimo detrimento afficiatur. Hinc, si agri sunt frugibus consi-
 titi, non per medias fruges transire potest. Nihil vero interest,
 siue

siue praedium seruiens in agris et pratis, siue in vineis, hortis
 et siluis consistit. Ex iis quoque, quae supra fuere tradita, lu-
 culenter apparet, seruienti damnum, quod inde patitur, esse
 refarciendum. Hinc ei certum pretium, quod ab oeconomis,
 vel etiam a iudice definiiri solet, est ab eo, qui hanc seruitu-
 tem exercet, praestandum. Formulam, qua sententia in ad-
 iudicanda seruitute necessaria vulgo concipitur, suppeditat
 Hommelius in *promptuar. iur. Bertoch. sub verb. seruit. necessar.*
 Ceterum haec seruitus necessaria non est confundenda cum ea,
 quam ipsa natura facit, quae ideo recte naturalis dicitur. Sci-
 licet praedium inferiori superiori natura seruit atque aquam ex
 eo venientem excipere cogitur. L. 1. §. 2. D. de ag. et ag. pluui.
 Duarenus in *Commentar. ad D. Libr. 8. Tit. 1.* In foro hodie
 hanc seruitutem adhuc attendi, docet Hornius *Class. 6, 4.*
 Quo vero ea, quae de seruitute viae necessaria attuli, magis
 illustrentur, iam iuuat breuiter commemorare controuersiam,
 quae de hoc argumento coram regimine Franckenhusano per
 aliquot annos, iam fuit agitata. Instituta fuit actio negatoria
 aduersus vicinum, qui sibi viam per agros vicinos asserbat.
 Reus opponebat exceptionem seruitutis necessariae atque,
 vt hanc exceptionem probaret, ei iniungebatur. Probationem
 feliciter absoluebat atque necessitatem eundi et vehendi per
 praedium actricis satis clare ostendebat. Sequebatur sententia,
 qua vsus viae reo per agrum vicini, quando is frugibus est va-
 cuus, concedebatur. Reus leuiterationem interponebat atque
 docebat, se ex hac sententia nihil vtilitatis esse percepturum,
 quia non temere suspicaretur, actricem in posterum agro sic
 esse vsuram, vt nullo vmquam tempore sit frugibus vacuus. Iu-
 reconsulsi Vitembergeneses rei suspicionem probarunt, et, quo no-
 uae lites evitarentur, priorem sententiam nuper ita correxerunt:
 Nummehro aus denen Acten und derer Partheyen rechtlichen Einbrin-
 gen so viel zu befinden, daß Klägerin Beklagten nicht nur zu der Zeit,

da ihr in der Klage erwähntes ein und ein halb Acker Land am
 Dillingsleber Wege, unbestelt und von Früchten ledig ist, sondern
 auch zu der Zeit, wenn dasselbe mit Früchten bestelt ist, die Ueber-
 fahrt zu und von gedachten ihren Lande zu Mist und Erndte-
 Fahren und zwar auf einem diesertwegen Berichtswegen über solches Land
 Beklagten anzuweisenden Wege, für dessen Gebrauch Beklagter
 Klägerin ein billiges Entschädigungs-Quantum, so ebenfalls Ge-
 richtswegen festzusetzen, zu entrichten verbunden, zu gestatten
 schuldig. *Adiunximus rationes dubitandi et decidendi.* Bre-
 uitaris causa tantum posteriores adicio, quae ita fuerunt con-
 ceptae: Dennoch aber und dieweil die von Beklagten gethane Er-
 klärung fol. 8. Volum. I. keinesweges dergestalt, daß Beklagter
 daher zu der Zeit, wenn der Klägerin Land besät oder bestelt,
 darüber nicht fahren wolle, anzunehmen, inmaßen er sonst, wenn
 die Klägerin ihr Land beständig mit Sommer- oder Winter-Früch-
 ten begatten und besonders das Sommerungs-Recht ausüben
 würde, da er von und zu seinem Felde anders nicht, als über der
 Klägerin Land sub A fahren kann, sein Land gar nicht würde nu-
 zen können, und, daß Beklagter von und zu seinem Lande die
 Fahrt allerdings über nur gedachtes der Klägerin zugehöriges Land
 nehmen müsse, um so weniger zu bezweifeln stehet, da aus demje-
 nigen, was Test. probator. 1, 2, 3 und 4 ad Articul. probator.
 31. Interrogator. spec. 1 und 6, auch 7 ausgesaget, deutlich er-
 hellet, daß der Hasenrein sub O und N steil und schmahel, zum Fah-
 ren aber nicht brauchbar sey, auch ad Articul. 32. Interrogator.
 spec. 1. daß er sehr abhängig sey und die zum Fahren erforderliche
 Breite nicht habe, bekräftiget, dieses auch Klägerin Gegen-Be-
 weis-Zeugen ad Articul. reprobator. 27. Interrog. spec. 2. ver-
 sichert, und, daß auch die Fahrt sub M jezo nicht mehr brauchbar
 sey, Test. reprobator. 1, 3 und 4 ad Articul. reprobator. 6.
 Interrogator. sp. 1. fol. 297^b sq. deponiret, inmaßen Test. 3, daß
 er darauf umgeworffen, bekennet, ein gleiches auch Test. 4. fol. 208^b
 geste-

gestehet, und, daß unter dem Ufer N, vor dem Weißgerberischen Lande sub I, von vielen Jahren her, ein Graben vorgezogen gewesen und dadurch der Weg zu der Fahrt M jederzeit verwehret worden, aus denen Aussagen fol. 306, ingleichen aus demjenigen, was Test. probator. 3. ad Articul. probator. 52 sq. ausgesaget, sich ergiebet, auf dasjenige hingegen, was die im Possessorio abgehörte Zeugen für Klägerin beyfällig deponiret, allhier in Petitório nicht Rücksicht genommen werden mag, und auf alle Fälle, wenn auch Beklagter, wie doch nicht zu behaupten stehet, über den Rhein sub O und N, durch die Fahrt sub M, von und zu seinen Lande fahren könnte, dieses doch ebenfalls anders nicht, als daß er die Fahrt über die darunter gelegene Grundstücke I und K nehmen müßte, geschehen könnte, und folglich, da sein Land mit andern Grundstücken umgeben und umschlossen ist, er aber sein Land anderergestalt nicht, als wenn er über andere Grundstücke die Zu- und Abfahrt nimmt, nutzen kann; Der über der Klägerin Land gehende Weg aber für ihn der leichteste und bequemste ist und hier allerdings eine Nothwendigkeit selbigen zu gebrauchen vorhanden, Klägerin Beklagten die Ab- und Zufahrt von seinen Lande über das in der Klage angegebene Land zwar zu gestatten schuldig,

L. 14. §. 1. D. quemadmod. seruitut. amittunt.

Jeboch, da Klägerin hiedurch allerdings einigen Schaden leidet und beyden Theilen dadurch, daß ein besonderer Weg hierzu Gerichtswege angewiesen wird, am besten gerathen, auch dadurch künftigen Streitigkeiten vorgebeugt wird, Beklagter Klägerin eine billige Vergütung desjenigen Schadens, welcher Klägerin durch den ihm überlassenen Weg verursacht wird, zu erstatten sich nicht entbrechen mag,

Berger. in Oeconom. iur. Libr. 2. Tit. 3. §. 5. not. 7.

im übrigen die gebethene Besichtigung, da aus denen Zeugen Aussagen die Lage und Beschaffenheit derer Grundstücke, welche an Beklagten's Feldern liegen und daran grenzen, deutlich erscheinet, selbige

bige auch zum Theil aus denen fol. 91. und fol. 122 ad Acta gebrachten Riſſen hinlänglich abzunehmen, weiter nicht nöthig ic.

Sed haec ſufficiant. Iam enim propius accedo ad Virum praeclariffimum atque doctiffimum, Carolum Auguſtum Chriſtianum Vlichium, qui nuper honeſtis precibus ſibi ſummos in utroque iure honores ab Ordine noſtro expetiit. De vita ſtudiisque ſuis ipſe ita exponit:

*E*go CAROLVS AVGVSTVS CHRISTIANVS VLICHIVS, anno huius ſaeculi quinquageſimo nono, honeſtis Viteberg. natus ſum parentibus, patre quidem IOANNE FRIDERICO, circuli Electoralis colligendis cenſibus praefecto et ciuitatis huius conſule, matre autem CHRISTIANA SALOME, e gente WOLFIA, quae feliciter adhuc ſua matre gaudet, ſenectute feliciffima non minus, quam meritis de ſuis omnibus admodum venerabili. Hos parentes meos me adhuc viuos venerari poſſe, vehementer laetor, eosque ob ſingularia in me collata beneficia ſemper ſumma pietate culturus ſum. Nihil certe magis in votis habeo, quam, ut Deus ter O. M. eodem ſua ſemper tueatur providentia, et quam diutiſſime conſeruet incolumes. His enim parentibus optimis, ſalutis meae auctoribus, peracta ſub eorum auſpiciis aetate tenera, non modo id curae cordique fuit, ut in iis, quae ad Deum rite colendum pertinent, recte inſtituerer, verum etiam, ut iis imbuerer diſciplinis, quae ad altiora humanae vitae ſtudia adſpiranti viam muniunt. Tradebar autem primo huius vrbiſ ſcholae magiſtris, in quibus mihi SCHÜTZII potiſſimum, tunc temporis Correctoris, nunc vero Ruthenei, quod Gerac

rae floret, Directoris longe spectatissimi, industria utilissima fuit. Deinde, quo felicius auferentur prima in bonarum litterarum studiis facta initia, anno LXXIII. in scholam prouincialem Portensem ablegatus fui, ubi XLV^oII praesertim, sacrorum Diaconi, iam Afrani coetus Pastoris perquam venerandi, curam expertus sum prorfus eximiam. Accidit autem praeter spem, ut diurnus morbus non impediret modo, quo minus optata prospere procederent, verum me ipsum quoque sua pertinacia compelleret, ut breui post, auno LXXV. in urbem patriam reuerterer. Sanauit tamen has rerum calamitates temporumque difficultates diuina prouidentia, oblata mihi per LOCHMANNVM, Virum praestantissimum, Salfeldensis scholae olim Rectorem, iam vero Vitebergae commorantem, occasione, cum in litteris proficiendi, tum una cum ipso, ad rite obeundum in Gymnasio, quod Coburgi floret, munus praeceptoris Viteberga euocato, Illustrem hanc litterarum sedem petendi eiusque commodis fruendi iucundissime. Expertus ibi sum Doctores insignes per triennium, quos lubens fateor, qualemcunque meam in bonis litteris cognitionem liberaliter auxisse, quorumque in me merita etiamnum prosequor memoria grata. Quum vero apud animum staturerem sedem istam musarum relinquere, et ab aliis quoque dignus iudicaretur qui Academiam cum schola commutare possem, anno LXXVII. Vitebergam reuersus, a Viro Illustri, D. WIESANDIO, tunc Rectore Academiae Magnifico, facta nominis professione, in studioforum numerum receptus sum. Contigerat quippe mihi adhuc puero, ut sen-

gulari benevolentia Viri Excellentissimi ac Experientissimi, D. BOEHMERI, cum eo tempore fasces Academiae teneret, cuius Academicus crearer. Hac autem in alma litterarum sede, cum prae reliquis disciplinis philosophia digna videretur, quae coniungeretur cum iuris peritiae studio, mirum in modum cupiditate Philosophorum praecepta audiendi inflammatus sum. Patuit quoque mihi ad eorum auditoria frequens aditus, licuitque mihi omnes philosophiae partes percurrere, et fructuosa virorum sapientissimorum institutione frui. Vfus autem sum doctoribus b. SCHMIDIO, et S. R. REINHARDO in Logicis et Metaphysitis, Excell. TITIO in Physicis, Excell. SCHROECKHIO in rebus historicis totam Germaniam et inprimis patriam spectantibus, denique b. BODENO in antiquis Romanorum ritibus et legibus XII. Tabularum explicandis. Praesertim vero HILLERVS, Philosophus longe celeberrimus, mihi laudandus est, qui, ut me adhuc puerum artibus ac scientiis bene imbuerat, ita et in Academia non modo omnem philosophiae ambitum, duce ERNESTIO, solide mihi planissimeque exposuit, eoque meam qualemcunque in hac arte scientiam egregie adiuuit, sed addidit quoque suae in me benevolentiae documentum hoc, ut, absoluto cursu academico, anno huius saeculi LXXXIII. me non indignum iudicaret, in quem summos conferret in sapientiae studio honores. His scientiis ac disciplinis Philosophorum imbutus, propius accessi ad Ictorum praelectiones, id praecipue agens, ut mihi eam in iure notitiam conciliarem, quae ad facultatem perducit aliorum causas in foro orandi.

Quod

Quod ut consequeretur, virorum Illustrum ac Iurisconsultissimorum præ-
 lectiones frequentavi, b. CHLADENII in ius Canonicum et Publicum,
 b. KRAVSIJ in ius Criminale et Processum, Illâstris PAVLI in ius Pu-
 blicum, et artem referendi ex actis iudicialibus, Ill. FISCHERI in pro-
 cessum, Ill. WIESANDII in Institutiones iuris civilis Romani, Ger-
 manici et Saxonici, nec non in Ius Naturae, atque Ill. REINHARDI
 in ius Criminale et Feudale. Virorum autem Excellentissimorum ac
 Iurisconsultissimorum KLVEGELII et HOMMELII tanta sunt in me
 merita, ut ex horum institutione me uberrimos fructus percepisse, laeta
 mente profitear. Hic enim non modo uniuersi iuris ambitum pro ordi-
 ne pandectarum, item doctrinam de aduocibus forensibus, et iuris ec-
 clesiastici Protestantium principia sollertur mihi exposuit; verum et
 priuatas mihi scholas aperuit, examinatorias potissimum mihi utilissi-
 mas. Ille primo quidem historiam iuris, ius Cambiale, artem leges
 interpretandi ac Processum iudicarium publice me docuit; deinde ve-
 ro præcepta, in commemorandis iis, quae acta iudicialia complectun-
 tur, obseruanda fideliter mihi tradidit, denique in disputando me ita
 exercuit, ut anno LXXXI. sub eius praesidio, disputationem de BONA
 FIDE IN VSU CAPIONE ET PRAESCRIPTIONE NECESSARIA,
 a me ipso scriptam, defendere nullus dubitarem. Sed restant duo viri
 aui, in grati animi significationem a me commemorandi, Vir Amplif-
 simus et Iurisconsultissimus KLVEGELIVS, et Vir S. V. DRESDIVS,
 unicae sororis meae maritus, quorum ille ab aliquo tempore, hic vero
 per totam meam vitam academicam egregiis consiliis, curis studiisque
 me measque res ita adiuuerunt, ut infinita sint, quae illis debeam, ni-
 hilque

hilque potius optauerim, quam ut in posterum quoque mihi fauere per-
gant. Peracta autem vita academica, nihil superesse iudicavi, nisi ut
Ill. Ictorum ordini aliqualem redderem studiorum meorum rationem,
quo consilio tentamini laudati ordinis publico me subieci, ab eoque im-
petraui, ut anno LXXXIII. et Notarius crearer, et numero Candida-
torum iuris adscriberer. Elapso postea modico temporis interuallo, de-
nuo Illustrem adii Ictorum ordinem, eumque decenter imploraui, ut
ad examen secundum, quod rigorosum dicunt, admitterer. Quibus
precibus annuit Ill. ordo, facta mihi facultate illud subeundi. Iam
indulgente eodem Ill. ordine, summos in utroque iure honores obtinere
cupio, quae res ut feliciter cedat, vehementer opto.

Noster vero Candidatus in utroque, quod subiit, exami-
ne ad quaestiones propositas tam docte respondit, ut cum sum-
mis in utroque iure honoribus dignissimum iudicauerimus.
Quibus rite consequendis aditum sibi patefacturus est, prope-
diem disputationem inauguralem et quidem Serenissimi Electo-
ris gratia, sine Praefide, de seruitute reali suae studio, sine incuria va-
salli feudo contracta, in huius eantorem transeunte, publice defen-
surus. Cui quidem sollempnitati diem proximum Iouis destina-
uimus. Hunc actum sollempnem, ut Rector academiae Magni-
ficus, grauiissimi academiae Proceres atque omnes diuinae et
humanae sapientiae Doctores, nec non generosissimi ac nobi-
lissimi academiae Ciues, honorifica praesentia ornare velint,
et Ordinis nostri et meo nomine ea, qua decet, obseruan-
tia oro.

P. P. in ipso Trinitatis Festo. A. S. R. cIdo cccclxxxiv.

LITTERIS CAROLI CHRISTIANI DÜRRII.

Wittenberg, Diss., 1783-85

ULB Halle

004 335 937

3

f
sl.

Farbkarte #13

B.I.G.

21/21

ORDINIS IVRIDICI

IN

1784 6

ACADEMIA VITEBERGENSI

H. T. PRO-DECANVS

D. GEORGIVS STEPHANVS
W I E S A N D

PROFESSOR DIGESTI INFORTIATI ET NOVI ORDINARIVS

CVRIAE PROVINCIALIS CONSISTORII ELECTORALIS

SCABINATVS ET FACVLTATIS IVRIDICAE

ASSESSOR

LECTORI BENEVOLO

SALVTEM.